

ВИБІР МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

© Н.Б. Іваницька, 2012

Моделювання соціального розвитку промислових підприємств вимагає чіткого та об'єктивного опису підрозділів, що його забезпечують та їх взаємозв'язків. Важкістю є неможливість врахування всіх без винятку складових елементів та занадто мало даних, щоб їх узагальнити за якимось математичним законом.

Виділимо м'який та твердий підходи прогнозування розвитку систем. При застосуванні м'якого підходу організації розглядаються, як складні системи, підрозділи у яких теж є складними підсистемами. Основний акцент цього підходу робиться на людину з її сприйняттям, цінностями та інтересами.

Розглянемо за приклад м'якої методології – технологію SAST (Strategic assumption surfacing and testing) метою якої є вирішення питань складних систем, що вимагають приділення більшої уваги до постановки проблеми, яку важко вирішити звичайними методами. Це методологія участі, тобто при розгляді кардинально відмінних альтернатив стратегій фахівцями різних підрозділів керівництво більше дізнається про підприємство, його проблеми розвитку та може вибрати більш вдалу на даний час стратегію розвитку. Методологія SAST складається з таких етапів:

- формування груп (необхідно сформувати перспективну групу людей, зацікавлених в розв'язанні проблеми);
- виявлення припущень (виявлення шляхів подальшого розвитку, які характеризують стратегію певних груп);
- діалектичні дебати (відстоювання своїх позицій кожною групою під тиском критики представників інших груп);
- синтез (обговорення пропозицій і розробка нової необхідної стратегії) [1, с.194-198].

При застосуванні твердого системного підходу (наприклад – моделі системи за методологією SADT – Structured Analysis and Design Technique) дослідники намагаються сконструювати універсальну методологію до усіх систем і базуються на власних інтересах.

SADT-модель дає точний, повний та адекватний опис систем, тому виникають певні обмеження при використанні їх у складних системах управління. Методологія SADT свідомо поетапно спрощує організацію, як систему, для концентрації уваги тільки на її важливих елементах шляхом декомпозиції. Основний акцент зосереджується на функціях чи на її об'єктах. Ціллю цієї моделі є пошук відповідей на деякий перелік запитань, що стосуються удосконалення цієї системи. Кінцевим результатом має бути описана вся система у вигляді діаграми з описом деталей і операцій. Кожна SADT-діаграма містить блоки, які відображають функціонування моделюючої системи та дуги, які показують взаємозв'язок та взаємодію між ними. SADT-модель об'єднує організаційні діаграми в ієрархічні структури (наприклад дерево прийняття рішень) [1, 133-159].

Існує методологія моделювання розвитку на основі нечіткої логіки. У ній оперують не числовими даними, а лінгвістичними (значеннями є слова). Оскільки слова менш точні, то поняття лінгвістичної змінної дає можливість приблизно описувати явища, котрі дуже складно описати в кількісних термінах [2, с.70-71].

При виборі методу моделювання необхідно враховувати пріоритетні спрямування соціального розвитку конкретного промислового підприємства. Доречним є застосування комбінації твердого методу (при удосконаленні певного структурного елемента системи) з м'яким (при виборі майбутнього спрямування соціального розвитку підприємства).

1. Локтионов М.В. *Системный подход в менеджменте*. – М.: Генезис, 2000. – 288с. 2. Заде Л. *Понятие лингвистической переменной и его применение к принятию приближенных решений*. Перевод с английского Н.И.Ринго. – М., Издательство “Мир”, 1976, 167 с.